

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องบทบาทขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยในการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองผ่านรายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมือง เพื่อศึกษากระบวนการสร้างสื่อสาธารณะและเจตนารมณ์ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย, วิเคราะห์กระบวนการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองให้แก่ประชาชนผ่านรายการเวทีสาธารณะ และรายการนักข่าวพลเมือง, และศึกษาผลของการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองในรายการเวทีสาธารณะและรายการนักข่าวพลเมืองที่มีต่อกระบวนการเคลื่อนไหวของประชาชน โดยผู้วิจัยใช้เวลาทำการรวบรวมเอกสาร เทปรายการและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

นับตั้งแต่การก่อตั้งองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย หรือ ส.ส.ท. จนกระทั่งในเวลาที่คุณวิจัยเขียนบทสรุปในเดือนกันยายน 2553 ซึ่งเป็นเวลาที่ ส.ส.ท. กำลังจะมีอายุครบ 3 ปีในเวลาอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า ในช่วงเวลาดังกล่าว ส.ส.ท. ต้องก่อร่างสร้างองค์กรที่มีเป้าหมายในการเป็นอิสระปราศจากอำนาจของรัฐและทุนภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงจากรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง มาเป็นรัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งของทหาร นำมาสู่ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองที่รุนแรง และสังคมที่ต้องการทางเลือกในการมีสถาบันสื่อที่เป็นกลาง เป็นพื้นที่สำหรับคนทุกกลุ่มทุกชนชั้น ภายใต้บริบทดังกล่าว ทำให้ ส.ส.ท. มุ่งเน้นภารกิจหลักขององค์การในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และเน้นการเปิดพื้นที่ในรายการต่างๆ ของทีวีไทยให้เป็นพื้นที่ของประชาชน และให้พื้นที่ในรายการข่าวต่างๆ โดยเฉพาะรายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมืองเป็นรายการนำร่องหรือรายการหลักของสถานี ซึ่งปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

7.1 ผลการวิจัยและอภิปรายผล

7.1.1 วิเคราะห์กระบวนการสร้างสื่อสาธารณะและเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์การแพร่ภาพและกระจายเสียงสาธารณะที่ปรากฏในช่วง 2 ปีแรกของการจัดตั้งองค์การ

มีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) ความเป็นสถาบันที่เป็นอิสระจากรัฐและระบบตลาด

2) มีพื้นที่ของกลุ่มที่หลากหลาย ที่สนใจผลประโยชน์ร่วมกันของสังคม

3) พิจารณาผู้เข้าร่วมในฐานะพลเมือง มากกว่าผู้บริโภค

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยในการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองให้แก่ประชาชน เป็นภารกิจสำคัญที่ส.ส.ท. ตั้งเป้าหมายและพยายามดำเนินการมาตลอดระยะเวลาสองปีแรกของการก่อตั้งองค์กร แต่การที่ ส.ส.ท. มีการวางกรอบแนวทางการดำเนินงานที่เน้นในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน, การกำหนดโครงสร้างประชาสังคม, การกำหนดเกณฑ์สภาผู้ชมผู้ฟัง, และการเน้นการเปิดพื้นที่ให้กับคนที่ตกไปจากกระแสหลัก คนจน คนชายขอบ คนไร้รัฐไร้สัญชาติ คนด้อยโอกาส และกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้โครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมขององค์กร และค่านิยมของคนในองค์กรถูกตีกรอบให้เป็นการทำงานเพื่อสังคมและชุมชน เพื่อคนจน คนชายขอบ คนไร้รัฐไร้สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือคนด้อยโอกาสในสังคม

มีข้อสังเกตว่า การที่ส.ส.ท. กำเนิดขึ้นในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในเหตุการณ์ 19 กันยายน 2549 และเกิดในสมัยรัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งของฝ่ายทหาร ทำให้ทีวีไทยซึ่งเป็นภารกิจหลักของส.ส.ท. ต้องเร่งพิสูจน์ถึงความเป็นกลางของสื่อและมีใช้เครื่องมือของรัฐบาลควบคู่ไปกับการปฏิเสธการเกี่ยวข้องกับกลุ่มทุน เพื่อให้องค์กรเป็นอิสระจากรัฐและทุนตามเป้าหมาย และข้อกำหนดตามกฎหมายแม่บทขององค์การ นอกจากนี้การที่ทีวีไทยต้องสร้างความแตกต่างจากสื่อพาณิชย์อื่นๆที่มีในสังคม ทำให้มีการหันมาให้ความสนใจกับการเล่นประเด็นเชิงชนบท ประเด็นชาวชาวบ้าน ซึ่งสื่อพาณิชย์ส่วนใหญ่ไม่นำเสนอเป็นประเด็นหลักเพราะไม่ได้ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ดังนั้น ในพื้นที่สื่อพาณิชย์อื่นๆ ซึ่งมีเพียงการเสนอเป็นประเด็นข่าวภูมิภาค จึงไม่มีเวทีสำหรับชาวบ้านในการพูดหรือสื่อสารที่เพียงพอต่อการเกิดพื้นที่สาธารณะทางการเมือง เพราะพื้นที่สาธารณะทางการเมืองคือต้นทางของการสื่อสารในระบบประชาธิปไตยที่ประชาชนมิได้แต่เพียงเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (Political participation) แต่หากเป็นประชาธิปไตยแบบมีการถกเถียง (Deliberative democracy) หรือประชาธิปไตยที่ทุกคนใช้เหตุผลเป็นเครื่องตัดสินใจ (Erikson and Weigard, 2003: 7)

อย่างไรก็ตาม การที่ส.ส.ท. เน้นกลุ่มเป้าหมายของผู้ร่วมรายการ ผู้ชมผู้ฟัง และเป้าหมายเนื้อหาและประเด็นที่นำเสนอเพื่อชุมชนและสังคม ทำให้ส่งผลถึงการวางทิศทางการออกแบบรายการของทีวีไทย โดยเฉพาะรายการหลัก (Flagship) ของสถานี เช่น รายการเวทีสาธารณะ รายการนักข่าวพลเมือง หรือแม้แต่รายการอื่นๆ เช่น รายการสถานีประชาชน รายการไทยมุง รายการ

เปลี่ยนประเทศไทย รวมถึงรายการข่าว และกลไกการตรวจสอบ การมีส่วนร่วมจากประชาชน ทำให้แหล่งข่าวหรือแหล่งข้อมูลของรายการ, ผู้เข้าร่วมรายการ, ผู้ชมผู้ฟัง, สภาผู้ชมผู้ฟังซึ่งเป็นกลไกตรวจสอบและเสนอความคิดเห็นต่อการพัฒนารายการ เป็นคนกลุ่มเดียวกัน และทำให้ภาพของทีวีไทยกลายเป็นทีวีของกลุ่มคนที่ตกไปจากกระแสข่าวหลัก, คนจน, คนชายขอบ, คนไร้รัฐไร้สัญชาติ, คนด้อยโอกาส, กลุ่มชาติพันธุ์, และกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนหรือเอ็นจีโอที่เป็นผู้สนับสนุนข้อมูลและส่งเสริมการขับเคลื่อนเรียกร้องประเด็นปัญหาต่างๆ ของชาวบ้าน และทำให้บุคลากรของทีวีไทย ต้องเป็นกลุ่มคนที่สนใจงานลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวของกลุ่มคนและประเด็นดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ กระบวนการสร้างสื่อสาธารณะและเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์การแพรร่าภาพและกระจายเสียงสาธารณะที่ปรากฏในช่วง 2 ปีแรกของการจัดตั้งองค์การ จึงมิได้อยู่บนพื้นฐานหลักการของสื่อสาธารณะ เพราะสื่อสาธารณะจะต้องเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงประชาชนทุกคน (Universality), มีความหลากหลาย (Diversity), มีความเป็นอิสระ (Independence), และมีความโดดเด่น (Distinctiveness) (Price and Raboy, 2001: 410) แต่กระบวนการสร้างสื่อสาธารณะและเจตนารมณ์ของส.ส.ท.ยังมุ่งเน้นไปที่กลุ่มคนส่วนน้อยของสังคมบางกลุ่ม ให้กลับมามีความสำคัญและได้รับการยอมรับในสังคม ซึ่งในด้านหนึ่งเป็นเรื่องที่ถูกต้องที่สื่อสาธารณะควรจะต้องสร้างความเท่าเทียมกันในสังคมประชาธิปไตย แต่อีกด้านหนึ่งก็เป็นการผลิตซ้ำความยากจน ความด้อยโอกาส ความเป็นคนชายขอบให้เป็นภาพที่ชัดเจนขึ้นในสังคม โดยเฉพาะการนำเสนอในรายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมือง

7.1.2 วิเคราะห์กระบวนการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองให้แก่ประชาชนผ่านรายการเวทีสาธารณะ และนักข่าวพลเมือง

มีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

1) กระบวนการผลิตรายการ วิเคราะห์จากการกำหนดประเด็น, ผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่ในรายการ, การเข้าถึงรายการ, มูลเหตุจูงใจให้เข้าร่วมรายการ

2) รูปแบบของรายการที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง มีการสื่อสารแบบ Face to face Communication มิใช่เป็นการสื่อสารผ่านผู้ดำเนินรายการ ซึ่งจะกลายเป็นพื้นที่สาธารณะแบบปลอมๆ (Pseudo public sphere)

รายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมืองผลิตขึ้นภายใต้การทำงานของกองบรรณาธิการข่าวสาธารณะและนโยบายสังคม โดยงานของนักข่าวพลเมืองเป็นส่วนหนึ่งของกอง

บรรณาธิการนี้ เรียกว่า “โต๊ะข่าวพลเมือง” มีกระบวนการผลิตรายการในลักษณะเหมือนกัน คือ มีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากการลงพื้นที่ของนักข่าวของทีวีไทย เพื่อสอบถามข้อมูลจากชาวบ้านโดยตรง การรับเรื่องราวจากกลุ่มชาวบ้านที่ส่งมายังกองบรรณาธิการ และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเอ็นจีโอในสายที่เกี่ยวข้อง เช่น พลังงาน, เด็กและเยาวชน, สิทธิมนุษยชน, กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น รวมถึงการติดตามประเด็นข่าวจากข่าวกระแสหลักผ่านสื่อต่างๆ และการเข้าประชุมกับกองบรรณาธิการฝ่ายข่าวกลางของทีวีไทย เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนประเด็นจากกองบรรณาธิการข่าวส่วนอื่นๆ และผู้บริหารฝ่ายข่าว ซึ่งผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในการเลือกประเด็นข่าว, เนื้อหา, ผู้ร่วมรายการ คือกองบรรณาธิการข่าวสาธารณะและนโยบายสังคมร่วมกับกองบรรณาธิการฝ่ายข่าวกลางของทีวีไทย

สิ่งที่แตกต่างระหว่างสองรายการ คือ รายการเวทีสาธารณะมีรูปแบบของการจัดเวทีสนทนา มีเวลายาวหนึ่งชั่วโมง มีการคัดเลือกตัวแทนผู้เข้าร่วมรายการเป็นผู้แทนในการนำเสนอปัญหา, ข้อเรียกร้อง, และข้อชี้แจงต่างๆ และในบางโอกาสเป็นการจัดรายการสดในเวทีสาธารณะที่จัดขึ้นในพื้นที่จริง ส่วนรายการนักข่าวพลเมืองมีลักษณะของเรื่องราวคล้ายคลึงกับการนำเสนอข่าวภูมิภาคให้ชาวบ้านเป็นผู้เล่าปัญหา ลงเสียงบรรยายเรื่องด้วยภาษาถิ่น และมีบทแปลภาษาไทยกลางด้านล่างจอภาพ และใช้ฝีมือการบันทึกภาพจากชาวบ้าน แต่มีแต่กองบรรณาธิการเป็นผู้ควบคุมการผลิตทั้งหมด แต่มีเวลาการออกอากาศครั้งละ 3 นาที ออกอากาศแทรกเป็นรายการเสริมในช่วงการรายงานข่าวและรายการที่นี้ทีวีไทย

สำหรับประเด็นที่นำเสนอในรายการทั้งสองแบ่งเป็น 4 กลุ่มประเด็น ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและความขัดแย้งในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่

กลุ่มที่ 2 การส่งเสริมประชาธิปไตย

กลุ่มที่ 3 กลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มที่ 4 สังคมและชุมชน

จากการแบ่งกลุ่มประเด็นที่นำเสนอ พบว่า ทั้งสองรายการให้น้ำหนักแก่การเสนอประเด็น “ความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและความขัดแย้งในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่” และ “กลุ่มชาติพันธุ์” มากที่สุด ขณะที่กลุ่มสังคมและชุมชน และประชาธิปไตย กลับมีพื้นที่ในรายการในสัดส่วนน้อย และทำหน้าที่เป็นเพียงพื้นที่บอกกล่าวเล่าเรื่องเท่านั้น

การที่ทั้งสองรายการเป็นรายการนำร่อง เป็นรายการหลักของทีวีไทย จึงมีรูปแบบและแนวทางประเด็นสำหรับกลุ่มชาวบ้านตามที่ทีวีไทยมุ่งเน้น และเมื่อพิจารณาประเด็นที่นำเสนอในรายการและรูปแบบการนำเสนอ (รายละเอียดในภาคผนวก ก และ ข) จะเห็นว่าชาวบ้าน คนจน คนไร้สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ ล้วนเป็นผู้เสียเปรียบ เป็นผู้ถูกกระทำจากโครงการพัฒนาของรัฐและกลุ่มทุนต่างๆ แม้ว่าทั้งสองรายการจะเปิดพื้นที่สื่อสำหรับการนำเสนอประเด็นของกลุ่มคนเหล่านี้ได้ตามเป้าหมายของรายการ และเป็นไปตามทิศทางขององค์กร ในทางกลับกันรูปแบบและภาพลักษณ์ของรายการกลับเป็นลักษณะของรายการเพื่อชาวบ้าน หรือเป็นการเลือกข้างทางการเมือง (Partiality) ในฝ่ายของผู้เสียเปรียบ ซึ่งการเลือกข้าง เลือกประเด็น เลือกคน เลือกกลุ่ม ชุมชนเพื่อออกอากาศในรายการ หมายถึงการเลือกตัวแทนขึ้นมา ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดพื้นที่สาธารณะทางการเมือง แต่ยังเป็นพื้นที่สาธารณะปลอม (Pseudo Public Sphere) ที่สุดท้ายผู้ที่มีอำนาจในการใช้คือรัฐ หรือสื่อมวลชนใช้อำนาจสื่อในมือเลือกประเด็นของกลุ่มที่ตนสนับสนุน และสร้างตัวแทนความเป็นสาธารณะ (Representative Publicness) ซึ่งไม่ต่างจากสื่อขนาดใหญ่ หรือบรรดาสื่อพาณิชย์ในปัจจุบัน (Luke Goode, 2005: 4)

นอกจากนี้ การที่แนวคิดของส.ส.ท. ในการดำเนินการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมือง หรือแม้แต่ในรายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมือง ไม่เป็นไปตามแนวคิดพื้นที่สาธารณะ เพราะพื้นที่สาธารณะทางการเมืองตามแนวคิดของฮาเบอร์มาส จะต้องเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน และการสร้างประชาสังคม (Civil Society) เป็นการรวมกลุ่มกันทางความคิด การใช้เหตุผล ที่เกิดจากการที่ประชาชนมีการสนใจติดตามตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร และกระบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองต่างๆ อย่างเข้มแข็ง ซึ่งการที่ประชาชนมีความเห็นร่วมกันต่อประเด็นการสื่อสารที่นำเสนอในพื้นที่ดังกล่าว นั้นหมายถึงการเป็นเครื่องรับประกันว่าพื้นที่สาธารณะดังกล่าวไม่ถูกแทรกแซงจากอำนาจรัฐหรือกลุ่มทุน และกลายเป็นพื้นที่สาธารณะของประชาชนอย่างแท้จริง (Habermas, 1972: 67-69) ซึ่งในกรณีของรายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมือง การที่ประเด็นต่างๆ ในรายการได้ถูกเลือกและกำหนดไว้แล้ว และหลายประเด็นมีการนำเสนอผ่านสื่อแขนงอื่นๆ เช่นกัน ทำให้ไม่สามารถระบุได้ว่าผลจากการสื่อสารผ่านพื้นที่รายการทั้งสองมีการสื่อสารทางการเมือง และผลการออกอากาศนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบาย ดังผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา 3 กรณีดังนี้

7.1.3 วิเคราะห์ผลทางการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมือง ผ่านกรณีศึกษา 3 กรณี ได้แก่ (1) การเรียกร้องโฉนดชุมชนพื้นที่เกษตรกรรมคลองโยง (2) การเรียกร้องสิทธิพลเมือง

ของกลุ่มชาติพันธุ์ (3) การคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าในชุมชน โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ คือ ขอบเขตผลประโยชน์ของพื้นที่สาธารณะ และผลของการใช้พื้นที่สาธารณะ ต้องถูกนำไปใช้เพื่อให้มีการแก้ปัญหาจริง

จากผลการวิจัยมีข้อสังเกตว่า การที่ทั้ง 3 กรณีสามารถนำประเด็นปัญหาเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจระดับนโยบายได้ เป็นเพราะประเด็นปัญหาทั้งสามมีลักษณะร่วมกันคือ เป็นประเด็นที่มีการขับเคลื่อนอยู่แล้วในสังคม ทั้ง 3 กรณีมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีเครือข่ายและกลุ่มเอ็นจีโอสันสนุน ทำให้มีการวางแผนทางการสื่อสารทางการเมือง และเห็นว่าการสื่อสารผ่านสื่อโทรทัศน์มีพลังทำให้ประเด็นเป็นที่สนใจของสังคมและผู้มีอำนาจในสังคม ทำให้พื้นที่ในทีวีไทยไม่ใช่เรื่องใหม่ หรือไม่ได้มีการใช้เหตุผลหาข้อสรุปร่วมกันเพื่อเสนอต่อรัฐ ทำให้ไม่สามารถระบุได้ว่า ผลจากการออกอากาศเป็นปัจจัยเดียวที่ทำให้ประเด็นปัญหาถูกนำเข้าสู่ระดับนโยบาย

อย่างไรก็ตามในมุมมองของชาวบ้าน คนชายขอบ คนไร้รัฐไร้สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ และคนจน การได้มีโอกาสสื่อสารผ่านสื่อโทรทัศน์ ทำให้พวกเขารู้สึกภูมิใจ รู้สึกว่าตัวตน อัตลักษณ์ของพวกเขาได้รับการยอมรับในฐานะพลเมืองคนหนึ่ง ทำให้พวกเขากล้าที่จะเรียกร้องสิทธิเพื่อตัวเองเพื่อชุมชน และในระดับสังคม ทำให้คนส่วนมากได้รับรู้และติดตามปัญหาร่วมกัน ซึ่งในด้านนี้ ทีวีไทยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี แต่การมุ่งนำเสนอเรื่องราวของชาวบ้านในรายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมืองกลับทำให้ทีวีไทยกลายเป็นสื่อที่เลือกข้างทางการเมือง ในการนำเสนอและสนับสนุนฝ่ายชาวบ้านซึ่งเป็นผู้เสียเปรียบและผู้ถูกกระทำ

7.2 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและอภิปรายผล สรุปได้ว่า ส.ส.ท.ไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองให้แก่ประชาชนในช่วงระยะเวลา 2 ปีแรกของการก่อตั้งองค์กร และพื้นที่ในรายการเวทีสาธารณะและนักข่าวพลเมืองเป็นพื้นที่สาธารณะแบบปลอม (Pseudo Public Sphere) เพราะผู้ผลิตรายการมีการจัดเตรียมประเด็น, ผู้ร่วมรายการ, และข้อเสนอแนะไว้ล่วงหน้า พื้นที่สาธารณะในรายการทั้งสองถูกเลือกให้เป็นพื้นที่สำหรับคนส่วนน้อยในสังคม ได้แก่ ชาวบ้าน คนชายขอบ คนไร้รัฐไร้สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ คนจน และกลุ่มเอ็นจีโอที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการสร้างสื่อสาธารณะและเจตนารมณ์ของส.ส.ท.ที่เน้นการเปิดพื้นที่ให้กับคนกลุ่มนี้ ซึ่งเห็นได้จากลักษณะและเนื้อหารายการข่าวอื่นๆ ที่เน้นไปการต่อสู้เรียกร้องและเชิดชูคุณค่าของกลุ่มคนและชุมชนเหล่านี้

การที่กองบรรณาธิการของทีวีไทยทำหน้าที่เป็นนายประตูทวาร(Gatekeeper) เป็นผู้เลือกประเด็นของชาวบ้าน และเน้นว่าเรื่องราวที่เสนอต้องเกี่ยวกับปัญหาและข้อเรียกร้องของชาวบ้าน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสื่อสาธารณะให้ประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากเหตุผลดังนี้

- 1) การทำหน้าที่เป็นผู้เลือกและกำหนดประเด็น ทำให้เป็นการปิดกั้นข้อมูลข่าวสาร ทำให้ไม่สามารถเห็นมุมมองและความต้องการที่แท้จริงจากชาวบ้านผู้ส่งสาร และไม่เป็นไปตามแนวคิดนักข่าวพลเมือง ที่ควรให้ชาวบ้านเสนอเรื่องราวได้อย่างเสรีตามมุมมองของชาวบ้าน
- 2) ทำให้พื้นที่สื่อไม่มีความหลากหลาย ผู้เข้าร่วมใช้พื้นที่สาธารณะเป็นคนกลุ่มเดิม ไม่ก่อให้เกิดการปะทะสังสรรค์ทางความคิด แต่กลับทำให้เกิดการผลิตซ้ำข้อมูล ปัญหา ความขัดแย้ง
- 3) การมุ่งเน้นเสนอเรื่องคนจน หรือปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ควบคู่ไปกับการเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ตามวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น แม้ในมุมมองของผู้ผลิตรายการจะเห็นว่าเป็นการธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมเก่าแก่และเป็นการเชิดชูแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ในทางกลับกัน สิ่งที่เสนอซ้ำในสื่อกลับกลายเป็นวาทกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่รายการนั้นๆว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ทำให้สื่อมวลชนละเลยปัญหาข้อเท็จจริงหรือความต้องการที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และไม่ก่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาที่ประชาชนต้องการอย่างแท้จริงได้

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ในมุมมองของเศรษฐศาสตร์การเมืองซึ่งพิจารณาถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการผลิตสื่อ ยังทำให้เกิดข้อสังเกตว่า เพราะเหตุใดส.ส.ท.จึงมุ่งเน้นแนวทางการดำเนินงาน การวางโครงสร้างประชาสังคม และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนระดับล่างมากกว่าชนชั้นกลางและกลุ่มคนรวย เพราะการผลิตซ้ำคำว่าคนจน คนด้อยโอกาส คนชายขอบ และกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้คนกลุ่มนี้ถูกมองว่าเป็นคนที่น่าสงสารต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งอาจมีผลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ หรืออีกนัยหนึ่งเพื่อเอื้อต่อรัฐในการนำเดินนโยบายในด้านนี้ และจำเป็นต้องมีกลุ่มคนเหล่านี้อยู่ในสังคมเพื่อให้สังคมตื่นตัวสนใจ และเห็นชอบกับนโยบายรัฐบาลหรือแนวคิดบางประการในสังคม และให้ภาพตัวแทนคนจนในโทรทัศน์เป็นพื้นที่การต่อต้านและครอบงำการผลิตซ้ำและตอกย้ำ (Reproduce and reinforce) การสร้างความหมายความยากจนหรือคนจนของสังคม (ขวัญฟ้า ศรีประพันธ์, 2552: 184)

การที่ ส.ส.ท.จึงเน้นการเชิดชูวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ คนไร้รัฐไร้สัญชาติ และความเป็นอยู่อย่างอย่างสมถะ และให้ความสนใจกับวิถีทางเลือกทั้งในด้านเกษตรกรรม การแพทย์ ชีวิตความเป็นอยู่ การศึกษา และแนวคิดของสื่อทางเลือกอื่นๆ ซึ่งในความเป็นจริงสื่อ

สาธารณะควรทำหน้าที่ทั้งการยกระดับความรู้ เปิดโลกทัศน์ของผู้ชมมากกว่าสื่อพาณิชย์ แต่ ส.ส.ท. กลับเลือกการให้คุณค่าต่อประเด็นชุมชนและท้องถิ่น และเลือกข้างคนจน คนด้อยโอกาส ในสังคม ซึ่งเป็นการยกระดับนำข่าวกระแสรองให้ขึ้นมาอยู่บนพื้นที่ข่าวกระแสหลัก และสนับสนุน คนส่วนน้อยของเมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้ง การที่ส.ส.ท. มีบทบาทเช่นนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ส.ส.ท. ถูกมองว่าเป็นสื่อของชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังเป็นการตั้งคำถามถึงคุณภาพของสื่อสาธารณะและ แนวทางการพัฒนาบทบาทของส.ส.ท. และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ทีวีไทย” ในการสร้างพื้นที่ สาธารณะทางการเมืองให้กับประชาชนทุกกลุ่มทุกชนชั้น.

สำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ควรมีการศึกษาบทบาทของส.ส.ท. ในการสร้างพื้นที่สาธารณะทางการเมืองผ่าน กระบวนการผลิตรายการข่าว และผลจากการออกอากาศในทางการเมือง เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะชี้วัดความแตกต่างระหว่างสถานีโทรทัศน์เชิงพาณิชย์ และสื่อสาธารณะ
- 2) ควรมีการศึกษาบทบาทของฝ่ายประชาสังคมของทีวีไทย ในการขับเคลื่อนสื่อ สาธารณะ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่สำคัญของส.ส.ท. ซึ่งการศึกษาติดตามจะทำให้เป็นการช่วย ยกบทบาทของฝ่ายประชาสังคม และกระตุ้นให้การทำงานของสื่อสาธารณะมีประโยชน์ต่อสังคม และสร้างความแตกต่างจากองค์กรสื่อพาณิชย์อื่นได้
- 3) ควรมีการศึกษาความเป็นสื่อสาธารณะของส.ส.ท. ในมิติอื่นๆ ตั้งแต่การจัดโครงสร้าง องค์กร ที่มาของเงินทุน การกำหนดผังรายการและเนื้อหา กระบวนการผลิตข่าวและรายการ การ ติดตามตรวจสอบจากภาคประชาชน เพื่อวิเคราะห์ถึงความเป็นอิสระจากอำนาจรัฐและทุน ตลอดจนกรอบแนวคิด อุดมการณ์บางประการที่ครอบงำสังคมไทยในปัจจุบัน.